

ÖNKÉNYT KIÜRÜLT NAGY EPEKŐ. *)

Dr. Genersich Antal tanártól.

A bemutatott epekő galambtojásnyi (4·5 cm. hosszú és 2·5 — 2·7 cm. vastag, haránt kerülete 8·5, hosszkerülete 11·8 cm.) s a felfűrészelés után teljesen kiszáradt állapotban 15·8 grammot nyom, úgy, hogy eredeti súlya bátran 18 grammra tehető. Alakja majdnem szabályosan hossztojásdad, csak egyik sarka hegyesebb egy kissé s egyszerűs mind simára csiszolt, világosszürke, barnás középponttal, míg a kő egyebbütt egyenetlen, érdes, dudorkás, morzsolékony sötét zöldesbarnás lerakodással van bevonva, mely az aequator táján, mintegy mandulányi területen le van horzsolva. — Csiszolt átmetszetén az excentricus sötét mag körül, vastag rétegben világosabb és sötétebb sárgás és barnás cholestearin tömeget látunk, melynek jegeczes alkata a csiszolt felületen kivehető sugaras csíkokban és még inkább a törési felületen nyilvánul. E mellett a kő vízben úszik, csiszolt felülete zsírfényű és zsiros tapintatu, tehát kétségkívül epefestékes cholestearinból áll.

A követ Dr. Szini János gyergyó-szárhegyi orvos küldte nekem. Szives értesítéséből a kiürítés körül észlelt adatokat is közölhetem. Az egyén, kitől a kő származik öregrendű (60 éves) kissé elhízott asszonyság, ki megszokott székrekedésétől eltekintve, jó egészségnek örvendett.

Mult év tavaszán jó izüen elköltött ebéd után 2 - 3 óra mulva nagy foku hasfájdalmak lepték meg, melyekhez hányásinger és hányás is csatlakozott. Nagy mennyiségű híg, zöldes epével kevert hányadékot ürített ki s bár mit evett, ivott azonnal kihányta. Dr. Szini e tünetek ellen a szokásos kezeléssel küzdött: morhium cseppek aqua laurocerasival; extractum nucis vomicae, bicarbonas sodae, hideg borogatások semmi javulást nem hoztak; jéglabdacok, resorcin, Priesnitz borogatás, lassu beöntések hiába valók voltak és a fájdalom morhium befecskendésre is csak rövid időre csökkent; időnként tűr-

*) Előadatott az orvosi szak 1891. február 20-án tartott ülésén.

hetetlen rohamokban újult meg. A negyedik napon folyton ismétlődő fájdalom mellett a hányás bélsárszagu lett, a has erősen puffadt és nagy bélkorgás volt észlelhető. Bélbetüremlésre gondolván, több ízben nagy (3—4 literes) hüvös vízbeöntést eszközölt s keserű vizet adott; a beteg ezt kihányta, amazz kibocsátotta minden számba vehető eredmény nélkül. Az ötödik napon a beteg már erősen elgyengült, a bélsárszagu hányás sokszor ismétlődött, a tűrhetlen fájdalom tovább tartott. Dr. Szini a beöntéseket ismételte, felülről aqua laxatívát adott és morphiomot fecskendett a bőr alá; a hajtószer benmaradt, de mikor az utolsó beöntés $\frac{3}{4}$ óra múlva kiürült, a cseber fenekén nagyot koppant s megszületett az epekő, utána még igen nagy mennyiségű hig bűzös bélsár ürült ki. A hányás azonban teljesen megszűnt, szintúgy a fájdalom is és bár a beteg már másnap nagy étrendi kihágást engedett meg magának, semmi baja sem lett. Később sem szenvedett hasonló rohamokban és mai napig is jó egészségben él, a minek collegánk annál inkább örvendhet, mert a súlyos beteg közeli rokona: anyósa.

A roham elején csekély láz is volt (38·2). Icterusról nem szól a kórtörténet s a kő alakja szerint nem is valószínű, hogy ez a ductus coledochuson keresztül jutott volna a bélsatornába. Bízást föltehetjük, hogy a kő az epehólyagban képződött és előzetes odanövés után átfekélyedés folytán egyenesen a bélsatornába talán a nyombélbe jutott, a súlyos bélelzárási tünetek pedig onnan eredtek, hogy a kő a bélsatornába, talán a Bauhin billentyű táján fennakadt, de a kövér beteg vastag hasfala mellett nem igen volt kitapintható és felismerhető.

Ily nagy kő önkénytes kiürülése mindenesetre a ritkaságok közzé tartozik s különben is ily nagy kő nem mindennapi jelenség.

(Intézetünk legnagyobb köve dr. Nemerad Lipót lindewieseni orvostól beküldve, 20·7 grammot nyom.) Esetünkhöz hasonlót v. Dessauer, valparaisoi (chilibeli) orvos írt le (Virchow Archiv 66 k. 271. lap), midőn egy éltes asszony, ki nagy fokú icterusban szenvedett, borzasztó hasfájdalmak közt, 11 napig tartó székrekedés és tömeges bélsárhányás után két igen nagy epekövet ürített ki; az egyik 7·5, a másik 15 grammot nyomott. Ezen kövek egymásután, a Bauhin billentyű táján fennakadtak, úgy, hogy az általuk okozott daganat a hasfalón át érezhető volt. Ezen esetben az orvos sikeres kezelését annak tulajdonítja, hogy igen nagy opium-adagokat használt. Az első kő kiürítése előtt egy nap alatt 11 szikfű csőrében összesen 11 drachma = 48 gramm opiumtincturát, a második kő kiürülése előtt egy nap alatt 6 drachma = 26·25 gramm opiumtincturát fecskendett be betegének azon célból, hogy a bél görcsös összehúzását megszüntesse és a kő kiürítését elérhesse.